

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput. VI. De Ministro Sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

De Sacramentis. Cap. V I. 31

Sacramento Baptismi: Unde concludere licet, illum peccare mortaliter, qui mutat quidquam in materia vel forma Sacramentorum, quoniam à gratia Dei nullus excidit, nisi propter peccatum mortale.

Quæst. 10. Utrum ignorantia excusaret eum à peccato, qui mutaret aut omitteret aliquid in materia vel forma Sacramentorum?

Resp. Cùm secundùm Divum Thomam, Ignorantia voluntaria dicatur ejus quod quis potest scire & debet, eaque non excuset à peccato; cùmque Presbyteri teneantur scire quidquid præscriptum est in materia & forma Sacramentorum; si mutationem aliquam notabilem per ignorantiam facerent (licet ea foret tantum accidentalis) in materia vel forma Sacramentorum, non forent immunes à gravi peccato.

D. Tho. 1. 2.
q. 6. art. 8.
in corp.

C A P U T V I.

De Ministro Sacramentorum.

Quæst. I. S A N C T I T A S Ministri, est-ne necessaria ad validitatem Sacramenti?

Resp. Nequaquam: Si inter bonos Ministros, ait Divus Augustinus relatus in Canone, cùm sit alius alio melior, non est melior Baptismus qui per meliorem datur; nullo modo est malus qui etiam per malum datur, quando idem Baptismus datur. Et ideo per Ministros dispares Dei munus æquale est, quia non illorum, sed ejus est: Id est Jesu-Christi à quo Sacramenta suam habent vim, non verò à Ministro, qui ejus tantùm instrumentum est.

Can. Si inter
De Consecr.
dist. 4^a

Et Concilium Tridentinum ait: Si quis di-

sc. 7. Can.
214

32 TRACTATUS I.

xerit, *Ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, qua ad Sacramentum conficiendum aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum, anathema sit.*

D. Tho. 3. p.
q. 64. art. 5.
in corp.

Dicendum, inquit Divus Thomas, *Quòd Ministri Ecclesie instrumentaliter operantur in Sacramentis, eò quòd quodammodo eadem ratio est Ministri & instrumenti. Instrumentum autem non agit secundùm propriam formam aut virtutem, sed secundùm virtutem ejus à quo movetur. Et ideo accidit instrumento in quantum est instrumentum, qualemcumque formam vel virtutem habeat, præter id quod exigitur ad rationem instrumenti, sicut quod corpus Medici (quod est instrumentum animæ habentis artem) sit sanum vel infirmum; & sicut quod fistula per quam transit aqua, sit argentea vel plumbea: unde Ministri Ecclesie possunt Sacramenta conferre, etiam si sint mali, sive in peccato mortali.*

Quæst. 2. Administrare Sacramentum in statu peccati mortalis, est ne peccatum mortale?

*Resp. Hoc peccatum non videtur posse esse leve, quia is qui eum committit, per malitiam non reveretur ut par est Deum in sacratissimis ejus Mysteriis; & sicut ille qui est inimicus Principis, non est capax aut idoneus, ut favores ejus, gratiasque aliis distribuat, nec id facere potest, sine nova Principis indignatione, temerè se talibus officiis ingerendo; ita qui sibi conscii sunt peccati mortalis, ac proinde inimici Dei, graviter eum offendent, quoties in eo statu audent ministrare Sacramenta; unde in Levitico dicitur: *Sacerdos, in quo fuerit macula, non accedet offerre oblationes Domino.**

Levit. cap.
21.

De Sacramentis. Cap. VI. 33

Et sanctus Augustinus relatus in Canone ait :
Ego dico & nos dicimus omnes , quia justos oportet esse omnes per quos baptizatur. Justos oportet esse tanti iudicis Ministros , si ministrare justè voluerint , hoc est sine peccato : & alio in loco dicit : Omnia Sacramenta cum obsint indignè tractantibus , prosunt tamen per eos dignè sumentibus.

Dicendum , inquit Divus Thomas , quod aliquis in agendo peccat , ex hoc quod operatur non secundum quod oportet. Conveniens autem est ut Sacramentorum Ministri sint justi , quia Ministri debent Domino conformari secundum illud Levit. 19. SANCTI ERITIS QUONIAM EGO SANCTUS SUM. Et ideo non est dubium quin mali exhibentes se Ministros Dei & Ecclesie in dispensatione Sacramentorum peccent. Et quia hoc peccatum pertinet ad irreverentiam Dei & contaminationem Sacramentorum , quantum est ex parte ipsius peccatoris , licet Sacramenta secundum se ipsa incontaminabilia sint : Consequens est quod tale peccatum ex genere suo sit mortale. In articulo tamen necessitatis , inquit idem Doctor , non peccaret baptizando , in casu quo etiam posset Laicus baptizare : sic enim patet quod non exhiberet se Ministrum Ecclesie , sed subveniret necessitatem patienti ; secus est autem in illis Sacramentis quae non sunt tanta necessitatis sicut Baptismus. Secundum hanc Divi Thomae doctrinam asserere possumus , quod Laici administrantes Baptismum in casu necessitatis , non peccant , etiamsi tunc sint in peccato mortali.

Quaest. 3. Sacerdos tenetur-ne examinare suam conscientiam priusquam administret Sacramentum ?

Can. Baptismus. De Consecrat, dist. 4.

S. Aug. lib. 23 Contra Parmenian. cap. 10.

D. Tho. 3. p. q. 64. art. 6. in corp.

Ibidem ad 3.

S. Carol. ac-
tor. p. 4. De
Sacrament. ad-
ministra

Resp. Omnino tenetur: Parochus, ait sanctus Carolus, omnisque Sacerdos, cujus est Sacramenta administrare, primum sollicitus & intimè cogitare debet, an alicujus peccati mortalis (quod sanctissima cautione Sacerdos evitare debet) sibi concius sit. Quod si reum se esse novit, prius Sacramentali confessione se expiare studebit; contritionem certè habere quàm diligentissime curet.

Quest. 4. Sufficit-ne elicere actum contritionis ante Sacramenti administrationem, cum quis se reum novit peccati mortalis?

Conc. Trid.
sess. 13. cap.
7.

Resp. Non sufficit, si adsit confitendi facultas sine præjudicio reipublicæ, aut privatæ personæ in urgente necessitate. Quod quidem expressè definitum est à Concilio Tridentino quantum ad Missæ sacrificium. Ecclesiastica, inquit, autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi concius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione, ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Idemque Concilium Can. II. ejusdem sess. Statuit atque declarat ipsa Synodus, illis quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habitâ copiâ Confessoris, necessario præmittendam esse confessionem Sacramentalem. Quod si ob urgentem necessitatem teneatur Sacerdos celebrare ante confessionem, tenetur peracto sacrificio quam primum confiteri; & Alexander VII. sequentes propositiones damnavit. 38. Propositio damnata. Mandatum Tridentini factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quam primum, est consilium non præceptum. 39. Propositio damnata. Illa particula quam primum, intelligitur cum Sacerdos suo tempore confitebitur.

Decret. Alex-
andri VII.
18. Martii
1666.

Ex quibus concludi potest, idem dicendum esse de reliquis Sacramentis; quia ex Tridentino, quamvis major adhibenda sit præparatio ad recipiendam Eucharistiam quam ad alia Sacramenta, necessarius tamen semper est status gratiæ, pro administrandis omnibus Sacramentis; ac proinde necessariæ sunt omnes dispositiones, quas requirit Concilium, ut habeatur certitudo moralis, quod quis non sit in statu peccati mortalis; proindeque tenetur quis confiteri habitâ Confessoris copiâ, si se noverit esse in peccato mortali, cum Concilium judicaverit hanc dispositionem requiri ad habendam illam certitudinem moralem.

Secundò, quia nunquam potest esse vera contritio, quando quis se peccati mortalis reum agnoscens negligit confiteri, habitâ copiâ Confessoris: nam ut vera sit contritio, debet continere firmum propositum confitendi quam primum, nec confessionem proinde negligere, quando ejus faciendæ habet facultatem; atqui constat in casu proposito, eum qui solo contritionis actu contentus est priusquam Sacramentum administret, non habere hoc firmum propositum confitendi quam primum, cum id non curet, licet id possit commodè facere ut supponimus; certum igitur est, ejus contritionem non esse veram.

Quæst. 5. Est-ne peccatum omittere aut mutare aliquam ex ceremoniis ab Ecclesia præscriptis in Sacramentorum administratione?

Resp. Urique peccatum est, ut expressè definit Concilium Tridentinum his verbis: *Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesia Catholica ritus in solenni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut communi, aut sine peccato à Ministris pro libito*

Conc. Trid. sess. 7. Can. 13. De Sacram. in genere.

omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesia Pastorem mutari posse, anathema sit.

Quaest. 6. Est-ne necessarium ad validitatem Sacramentorum, ut is qui ea confert, sit Minister ad id specialiter deputatus?

Catechif.

Conc. Trid.
De Sacrament.
in genere.

Resp. Est absolutè necessarium; ait enim Catechismus Concilii Tridentini: *Non minus enim Ministrorum Officio, quàm materiâ & formâ ad Sacramenta conficienda opus esse, perpetuâ sanctorum Patrum traditione confirmatum est.*

Conc. Trid.
sess. 7. Can.
10. De Sacram.
in genere.

Et Concilium Tridentinum ait: *Si quis dissixerit Christianos omnes in verbo & omnibus Sacramentis administrandis, habere potestatem, anathema sit.*

Et ratio est, quia cùm Sacramenta non operentur nisi virtute supernaturali, non possunt validè administrari nisi serventur omnia, quæ à Jesu-Christo in eorum institutione præscripta sunt. Unde necessarium est ut is qui illa administrat, receperit ab eo hanc potestatem, & ad id fuerit specialiter deputatus. Videbimus autem agendo de Sacramentis in particulari, quinam sint Ministri à Deo destinati ad ea conferenda.

Quaest. 7. Quænam sunt aliæ dispositiones requisitæ in Ministro Sacramentorum?

D. Carol. act.
p. 4. De Sa-
cram. adminis-
tratione.

Resp. Præter intentionem quam habere debet faciendi quod facit Ecclesia, administrare ea debet maxima cum devotione interna & externa, ac proinde, ut ait Divus Carolus: *Sacramentum aliquod cùm ministrat ut id magna cum religione præstet, singula verba, quæ ad illius formam rationemque pertinent, omni animi attentione & pietate distinctè pronuntiabit, & clara item voce, ut ab illis audiatur quibus ministratur. Sacras item præca-*

tiones sanctè graviterque dicet. Solemnes præterea alios ritus ceremoniasque ita decenter observabit, ut veluti ante oculos ponere videatur eximia illa dona, qua in eo Sacramento continentur.

Ita verò demùm in omni Sacramento administratione se geret, ut non actione solum tota, sed vultu etiam illos qui adsunt incitet ad pietatem & devotionem.

Illudque norit præterea Officii sui esse, & hæc sancta administrandi ratione, & præterea assiduis orationibus & doctrina & omni Sacerdotali industria, fideles sibi commissos tales efficere, quibus dignè utiliterque Sacramenta ministrari possint.

Hic autem non erit abs re advertere, quod inter alios Casuistarum errores, seu allucinationes, duas sequentes propositiones damnavit sancta Sedes.

Prima propositio damnata. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore; nisi id vetet lex, conventio aut periculum gravis damni incurrendi.

Innocent. XI.
in Decreto
contra 65
Propos. die
2. Martii
1679.

Hinc sententiã probabili tantùm utendum non est in collatione Baptismi, ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.

29. Propositio. Vrgens metus gravis, est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi.

